

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο τμήμα)

της 3ης Ιουνίου 2021 *

«Προδικαστική παραπομπή – Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις – Κανονισμός (ΕΕ) 1215/2012 – Καθορισμός της διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων κράτους μέλους – Άρθρο 5, παράγραφος 1 – Εργαζόμενος υπήκοος κράτους μέλους – Σύμβαση συναφθείσα με προξενική αντιπροσωπεία του κράτους μέλους αυτού σε άλλο κράτος μέλος – Καθήκοντα του εργαζομένου – Απουσία προνομίων δημόσιας εξουσίας»

Στην υπόθεση C-280/20,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Sofiyski Rayonen sad (περιφερειακό δικαστήριο Σόφιας, Βουλγαρία) με απόφαση της 27ης Μαΐου 2020, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 25 Ιουνίου 2020, στο πλαίσιο της δίκης

ZN

κατά

Generalno konsultstvo na Republika Bulgaria v grad Valensia, Kralstvo Ispania,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους N. Wahl, πρόεδρο τμήματος, F. Biltgen και J. Passer (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Campos Sánchez-Bordona

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Βουλγαρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις M. Georgieva και L. Zaharieva,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Smolek και J. Vlácil καθώς και από την I. Gavrilova,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις M. Heller και G. Koleva,

* Γλώσσα διαδικασίας: η βουλγαρική.

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1), σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 3 του ως άνω κανονισμού.
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της ΖΝ και του Generalno konsulstvo na Republika Bulgaria v grad Valensia, Kralstvo Ispania (γενικού προξενείου της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας στη Βαλένθια, Ισπανία, στο εξής: γενικό προξενείο) σχετικά με αγωγή αποζημίωσης για μη ληφθείσα ετήσια άδεια μετ' αποδοχών.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 3 έως 5 και 15 του κανονισμού 1215/2012 έχουν ως εξής:
 - «(3) Η [Ευρωπαϊκή] Ένωση θέτει ως στόχο τη διατήρηση και την ανάπτυξη ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, μεταξύ άλλων διευκολύνοντας την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, ιδίως με την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών και εξωδικαστικών αποφάσεων σε αστικές υποθέσεις. Προκειμένου να δημιουργήσει σταδιακά έναν τέτοιο χώρο, η Ένωση πρέπει να θεσπίσει μέτρα στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις, οι οποίες έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις, ιδίως όταν αυτό είναι απαραίτητο για την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
 - (4) Ορισμένες διαφορές μεταξύ των εθνικών κανόνων για τη δικαιοδοσία και την αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων δυσχεραίνουν την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Είναι ουσιώδης η θέσπιση διατάξεων σχετικά με την ενοποίηση των κανόνων σύγκρουσης δικαιοδοσίας στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ώστε να εξασφαλίζεται ταχεία και απλή αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων που εκδίδονται σε κράτος μέλος.
 - (5) Οι εν λόγω διατάξεις εμπίπτουν στο χώρο της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις κατά την έννοια του άρθρου 81 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).
- [...]
- (15) Οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας θα πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας και να βασίζονται στην αρχή της γενικής δωσιδικίας της κατοικίας του εναγομένου. Η δωσιδικία αυτή θα πρέπει να ισχύει πάντοτε, εκτός από μερικές συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου το επίδικο αντικείμενο ή η αυτονομία των διαδίκων

δικαιολογεί άλλο συνδεδειγμένο στοιχείο. Η κατοικία των νομικών προσώπων πρέπει να καθορίζεται αυτοτελώς ώστε να αυξάνεται η διαφάνεια των κοινών κανόνων και να αποφεύγονται οι συγκρούσεις δικαιοδοσίας.»

4 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ανεξάρτητα από το είδος του δικαστηρίου. Δεν καλύπτει, ιδίως, φορολογικές, τελωνειακές ή διοικητικές υποθέσεις ή την ευθύνη κράτους για πράξεις ή παραλείψεις κατά την άσκηση της κρατικής εξουσίας (*acta jure imperii*).

[...]

5 Το άρθρο 5, παράγραφος 1, του ως άνω κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους σε κράτος μέλος μπορούν να εναχθούν ενώπιον των δικαστηρίων άλλου κράτους μέλους μόνο σύμφωνα με τους κανόνες που περιλαμβάνονται στα τμήματα 2 έως 7 του παρόντος κεφαλαίου.»

6 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, του ως άνω κανονισμού έχει ως εξής:

«Πρόσωπο που έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος:

1. α) ως προς διαφορές εκ συμβάσεως, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου εκπληρώθηκε ή οφείλει να εκπληρωθεί η παροχή·
β) για τους σκοπούς της εφαρμογής της παρούσας διάταξης, και εφόσον δεν συμφωνήθηκε διαφορετικά, ο τόπος εκπλήρωσης της επίδικης παροχής είναι:
 - εφόσον πρόκειται για πώληση εμπορευμάτων, ο τόπος του κράτους μέλους όπου, δυνάμει της σύμβασης, έγινε ή έπρεπε να γίνει η παράδοση των εμπορευμάτων,
 - εφόσον πρόκειται για παροχή υπηρεσιών, ο τόπος του κράτους μέλους όπου, δυνάμει της σύμβασης, έγινε ή έπρεπε να γίνει η παροχή των υπηρεσιών·
- γ) το στοιχείο α) εφαρμόζεται, εφόσον δεν εφαρμόζεται το στοιχείο β)».

7 Το τμήμα 5 του εν λόγω κανονισμού διέπει τη διεθνή δικαιοδοσία σε ατομικές συμβάσεις εργασίας. Το δε περιλαμβανόμενο στο τμήμα αυτό άρθρο 20 έχει ως εξής:

«1. Ως προς διαφορές από ατομικές συμβάσεις εργασίας, η διεθνής δικαιοδοσία καθορίζεται από τις διατάξεις του παρόντος τμήματος, με την επιφύλαξη του άρθρου 6, του άρθρου 7 σημείο 5 και, όταν η διαδικασία κινείται κατά εργοδότη, του άρθρου 8 σημείο 1.

2. Όταν εργαζόμενος συνάπτει ατομική σύμβαση εργασίας με εργοδότη ο οποίος δεν έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος, αλλά διαθέτει υποκατάστημα, πρακτορείο ή οποιαδήποτε άλλη εγκατάσταση σε κράτος μέλος, τότε ο εργοδότης θεωρείται ότι για διαφορές σχετικές με τις εργασίες του υποκαταστήματος, πρακτορείου ή άλλης εγκατάστασης έχει την κατοικία του σ' αυτό το κράτος μέλος.»

- 8 Το άρθρο 21 του κανονισμού, που επίσης περιλαμβάνεται στο τμήμα αυτό, έχει ως εξής:
- «1. Εργοδότης που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να εναχθεί:
- α) ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους όπου έχει την κατοικία του· ή
- β) σε άλλο κράτος μέλος:
- i) ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου στον οποίο ή από τον οποίο ο εργαζόμενος συνήθως εκτελεί την εργασία του ή των δικαστηρίων του τελευταίου τόπου στον οποίο ή από τον οποίο συνήθως εκτελούσε την εργασία του· ή
- ii) εάν ο εργαζόμενος δεν εκτελεί ή δεν εκτελούσε συνήθως την εργασία του στην ίδια πάντοτε χώρα, ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου στον οποίο είναι ή ήταν εγκατεστημένη η επιχείρηση που τον προσέλαβε.
2. Ο εργοδότης ο οποίος δεν έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος ενάγεται ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο β).»

Το βουλγαρικό δίκαιο

Ο εργατικός κώδικας

- 9 Το άρθρο 362 του Kodeks na truda (εργατικού κώδικα) ορίζει τα εξής:
- «[...] Οι εργατικές διαφορές μεταξύ εργαζομένων βουλγαρικής ιθαγένειας που εργάζονται στην αλλοδαπή και Βουλγάρων εργοδοτών στην αλλοδαπή υπόκεινται στη δικαιοδοσία του αρμόδιου δικαστηρίου της Σόφιας, ενώ, αν εναγόμενος είναι ο εργαζόμενος, [υπόκεινται] στη δικαιοδοσία του αρμόδιου δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του εργαζομένου στην ημεδαπή.»

Ο νόμος περί της διπλωματικής υπηρεσίας

- 10 Το άρθρο 21 του Zakon za diplomaticheskata sluzhba (νόμου περί της διπλωματικής υπηρεσίας) ορίζει τα εξής:

«(1) [...] Οι αντιπροσωπείες της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας στην αλλοδαπή αποτελούν εδαφικές διαρθρωτικές μονάδες του Υπουργείου Εξωτερικών που ασκούν διπλωματική και/ή προξενική δραστηριότητα σε άλλο κράτος ή στο πλαίσιο διεθνών κυβερνητικών οργανώσεων.

(2) Αντιπροσωπείες στην αλλοδαπή είναι:

1. οι πρεσβείες·
2. οι μόνιμες αντιπροσωπείες και οι μόνιμες αποστολές σε διεθνείς κυβερνητικές οργανώσεις·
3. τα γενικά προξενεία, τα προξενεία, τα υποπροξενεία και τα προξενικά γραφεία·
4. τα διπλωματικά γραφεία και τα γραφεία διασύνδεσης·

5. οι ειδικές αποστολές κατά την έννοια της Συμβάσεως για τις ειδικές αποστολές, η οποία εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 8 Δεκεμβρίου 1969 [...].
- (3) Το Υπουργικό Συμβούλιο, προτάσει του Υπουργού Εξωτερικών, προβαίνει στη δημιουργία, στην επιλογή του είδους και στο κλείσιμο αντιπροσωπειών στην αλλοδαπή.»
- 11 Το άρθρο 22 του νόμου περί της διπλωματικής υπηρεσίας προβλέπει τα εξής:
- «(1) Η αντιπροσωπεία στην αλλοδαπή αποτελείται από τον αρχηγό της αποστολής, από το διπλωματικό προσωπικό, από το διοικητικό και τεχνικό προσωπικό και από το υπηρετικό προσωπικό, κατά την έννοια της Συμβάσεως της Βιέννης περί των διπλωματικών σχέσεων που συνήφθη στις 18 Απριλίου 1961 στη Βιέννη [...], της Συμβάσεως της Βιέννης περί των προξενικών σχέσεων που συνήφθη στις 24 Απριλίου 1963 στη Βιέννη [...] και της Συμβάσεως για τις ειδικές αποστολές.
- (2) Στο πλαίσιο της αντιπροσωπείας στην αλλοδαπή μπορούν να συσταθούν τμήματα με βάση τη φύση, τα καθήκοντα και τη σύνθεσή της.
- [...]»
- 12 Το άρθρο 80 του νόμου αυτού έχει ως εξής:
- «Με γραπτή άδεια του Υπουργού Εξωτερικών, η οποία χορηγείται βάσει αιτιολογημένης εκθέσεως, ο αρχηγός αποστολής της αντιπροσωπείας στην αλλοδαπή μπορεί να συνάψει σύμβαση εργασίας με κάτοικο του τόπου στον οποίον ευρίσκεται η αντιπροσωπεία.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 13 Η ΖΝ είναι Βουλγάρα υπήκοος, κάτοικος Σόφιας και κάτοχος άδειας διαμονής στην Ισπανία, όπου, υπό την ιδιότητα του παρόχου υπηρεσιών, παρείχε υπηρεσίες σχετικές με τη δραστηριότητα του γενικού προξενείου.
- 14 Στις 30 Απριλίου 2019, η ΖΝ άσκησε στη Βουλγαρία αγωγή κατά του γενικού προξενείου ζητώντας, αφενός, την αναγνώριση της σχέσεως εργασίας της και, αφετέρου, την καταβολή χρηματικής αποζημίωσης για μη ληφθείσα ετήσια άδεια μετ' αποδοχών, και συγκεκριμένα για 120 ημέρες μη ληφθείσας ετήσιας άδειας που αντιστοιχούσαν σε 30 ημέρες ανά έτος, όσον αφορά το χρονικό διάστημα από τις 2 Ιανουαρίου 2013 έως τις 29 Ιουνίου 2017.
- 15 Η ΖΝ υποστηρίζει ότι, βάσει έξι διαδοχικών συμβάσεων που είχε συνάψει με το γενικό προξενείο, είχε παράσχει κατά το εν λόγω χρονικό διάστημα υπηρεσίες σχετικά με την παραλαβή εγγράφων σε διαδικασίες που είχαν κινηθεί στο προξενείο από Βούλγαρους υπηκόους, καθώς και σχετικά με τη διεκπεραίωση των διαδικασιών αυτών.
- 16 Η ΖΝ εκθέτει ότι, βάσει του νόμου περί της διπλωματικής υπηρεσίας, οι αντιπροσωπείες της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας μπορούν να απασχολούν πρόσωπα μόνο βάσει συμβάσεων εργασίας τον τύπο των οποίων περιβάλλεται η σχέση μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου. Συναφώς, διευκρινίζει ότι οι συναφθείσες συμβάσεις πληρούν τις απαιτήσεις περί του περιεχομένου μιας σύμβασης εργασίας βάσει του βουλγαρικού δικαίου.

- 17 Το γενικό προξενείο αμφισβητεί κατά πόσον τα βουλγαρικά δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθούν επί της διαφοράς της κύριας δίκης και προτάσσει τη διεθνή δικαιοδοσία των ισπανικών δικαστηρίων ως δικαστηρίων του τόπου εργασίας της ΖΝ.
- 18 Το αιτούν δικαστήριο έχει αμφιβολίες ως προς την ύπαρξη διασυνοριακών επιπτώσεων, στο μέτρο που η διαφορά της κύριας δίκης αφορά Βούλγαρο εργαζόμενο και Βούλγαρο εργοδότη, η δε έννομη σχέση τους συνδέεται στενά με τη Δημοκρατία της Βουλγαρίας.
- 19 Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι ο βουλγαρικός νόμος ορίζει ρητώς ότι, στις περιπτώσεις συμβάσεων μεταξύ Βούλγαρου εργοδότη εγκατεστημένου στην αλλοδαπή και Βούλγαρου υπηκόου ο οποίος εργάζεται στην αλλοδαπή, οι τυχόν διαφορές μπορούν να εξεταζονται μόνον από τα βουλγαρικά δικαστήρια. Επομένως, στο μέτρο που το γενικό προξενείο αποτελεί υποδιαίρεση βουλγαρικού κρατικού οργάνου εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος, η δε δραστηριότητά του συνδέεται, καταρχήν, με την εξυπηρέτηση των Βουλγάρων υπηκόων, ο κανονισμός 1215/2012 δεν έχει εφαρμογή στις διαφορές μεταξύ των υπηκόων κράτους μέλους και των προξενικών αντιπροσωπειών του ίδιου κράτους μέλους οι οποίες είναι εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος.
- 20 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Sofiyski Rayonen sad (περιφερειακό δικαστήριο Σόφιας, Βουλγαρία) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012, σε συνδυασμό με την τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού, την έννοια ότι, για τον καθορισμό της διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων κράτους μέλους επί διαφοράς μεταξύ εργαζομένου υπηκόου του εν λόγω κράτους μέλους και προξενικής υπηρεσίας του ίδιου αυτού κράτους μέλους που ευρίσκεται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους, έχει εφαρμογή ο εν λόγω κανονισμός ή πρέπει οι διατάξεις αυτές να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι σε μια τέτοια διαφορά έχουν εφαρμογή οι εθνικοί κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας του κράτους της κοινής ιθαγένειας των διαδίκων;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 21 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 3 του εν λόγω κανονισμού, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται για τον καθορισμό της διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων κράτους μέλους προς εκδίκαση διαφοράς μεταξύ εργαζομένου υπηκόου κράτους μέλους και προξενικής αρχής του κράτους μέλους αυτού η οποία ευρίσκεται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους.
- 22 Για να δοθεί απάντηση στο προδικαστικό ερώτημα, το οποίο αφορά το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 3 του εν λόγω κανονισμού, απαιτείται να καθοριστεί κατά πόσον ο κανονισμός 1215/2012 έχει εφαρμογή στην περίπτωση της διαφοράς της κύριας δίκης.
- 23 Συναφώς, πρέπει να εξεταστεί, πρώτον, αν η διαφορά της κύριας δίκης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1215/2012 ως συγκαταλεγόμενη στις «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, του ως άνω κανονισμού.

- 24 Στο μέτρο που ο κανονισμός 1215/2012 αντικαθιστά τον κανονισμό (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1), η ερμηνεία που έχει δοθεί από το Δικαστήριο όσον αφορά τις διατάξεις του κανονισμού 44/2001 ισχύει και για τον κανονισμό 1215/2012, στις περιπτώσεις που είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι υπάρχει αντιστοιχία μεταξύ των διατάξεων των δύο αυτών νομοθετημάτων της Ένωσης (απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 2016, Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 25 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 44/2001, ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Ο τρόπος με τον οποίον ερμηνεύθηκε ο όρος «αστικές και εμπορικές υποθέσεις» είχε ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό ορισμένων δικαστικών αποφάσεων από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού λόγω των στοιχείων που χαρακτηρίζουν τη φύση των εννόμων σχέσεων των διαδίκων ή το αντικείμενο της διαφοράς (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 28ης Απριλίου 2009, Αποστολίδης, C-420/07, EU:C:2009:271, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 26 Ειδικότερα, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, μολονότι ορισμένες διαφορές μεταξύ δημόσιας αρχής και ιδιώτη ενδέχεται να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1215/2012, τούτο δεν ισχύει όταν η δημόσια αρχή ενεργεί κατ' ενάσκηση δημόσιας εξουσίας. Ειδικότερα, η εκδήλωση προνομίων δημόσιας εξουσίας εκ μέρους ενός εκ των διαδίκων, λόγω της εκ μέρους του ασκήσεως εξουσιών υπέρμετρων σε σύγκριση με τους κανόνες που εφαρμόζονται στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών, αποκλείει την υπαγωγή μιας τέτοιας διαφοράς στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις κατά την έννοια του άρθρου 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012 (βλ. απόφαση της 28ης Φεβρουαρίου 2019, Gradbeništvo Korana, C-579/17, EU:C:2019:162, σκέψη 49 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 27 Σε σχέση με διαφορά μεταξύ πρεσβείας τρίτου κράτους ευρισκόμενης σε κράτος μέλος και των υπαλλήλων της, το Δικαστήριο έκρινε ότι τα καθήκοντα της πρεσβείας, όπως προκύπτει από το άρθρο 3 της Συμβάσεως της Βιέννης περί των διπλωματικών σχέσεων, που συνήφθη στη Βιέννη στις 18 Απριλίου 1961, συνίστανται ουσιαστικά στο να εκπροσωπεί το διαπιστευόν κράτος, να προστατεύει τα συμφέροντα του διαπιστευόντος κράτους καθώς και να προωθεί τις σχέσεις μεταξύ του διαπιστευόντος κράτους και του κράτους διαπίστευσης. Στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων αυτών, η πρεσβεία, όπως οποιαδήποτε άλλη δημόσια αρχή, μπορεί να ενεργεί *iure gestionis* και να αποκτά δικαιώματα και να αναλαμβάνει υποχρεώσεις αστικού χαρακτήρα, ιδιαιτέρως μέσω της σύναψης ιδιωτικών συμβάσεων. Τούτο συμβαίνει όταν η πρεσβεία συνάπτει συμβάσεις εργασίας με πρόσωπα που δεν εκτελούν καθήκοντα εμπίπτοντα στην άσκηση δημόσιας εξουσίας (απόφαση της 19ης Ιουλίου 2012, Mahamdia, C-154/11, EU:C:2012:491, σκέψη 49).
- 28 Τούτο συμβαίνει, κατά μείζονα λόγο, και όταν πρόκειται για διαφορά μεταξύ γενικού προξενείου και προσώπου που παρέχει υπηρεσίες εντός του προξενείου υπό μορφή ατομικής εργασίας αφορώσας την παραλαβή εγγράφων σε διαδικασίες κινηθείσες στο προξενείο από Βούλγαρους υπηκόους, καθώς και τη διεκπεραίωση των διαδικασιών αυτών, οι οποίες υπηρεσίες δεν εμπίπτουν στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και δεν ενέχουν τον κίνδυνο να επηρεάσουν τα συμφέροντα της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας στον τομέα της ασφάλειας (πρβλ. απόφαση της 19ης Ιουλίου 2012, Mahamdia, C-154/11, EU:C:2012:491, σκέψη 56).

- 29 Κατά συνέπεια, διαφορά απορρέουσα από σύμβαση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη μπορεί να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1215/2012 ως συγκαταλεγόμενη στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Εναπόκειται πάντως στο αιτούν δικαστήριο να κρίνει αν τούτο ισχύει υπό το πρίσμα του συνόλου των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως της κύριας δίκης.
- 30 Όσον αφορά, δεύτερον, το στοιχείο αλλοδαπότητας από την ύπαρξη του οποίου εξαρτάται η δυνατότητα εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού, επισημαίνεται ότι ο κανονισμός 1215/2012, μολοντί χρησιμοποιεί, στις αιτιολογικές σκέψεις 3 και 26, τον όρο «διασυνοριακές διαφορές», δεν περιέχει κανέναν σχετικό ορισμό.
- 31 Πάντως, το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1896/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση διαδικασίας ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής (ΕΕ 2006, L 399, σ. 1), ορίζει την ισοδύναμη έννοια της «διασυνοριακής υπόθεσης» ως υπόθεση στην οποία τουλάχιστον ένας εκ των διαδίκων έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο του επιληφθέντος δικαστηρίου (απόφαση της 7ης Μαΐου 2020, Parking και Interplastics, C-267/19 και C-323/19, EU:C:2020:351, σκέψη 33).
- 32 Στο μέτρο που αμφότεροι οι κανονισμοί αυτοί εμπίπτουν στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις που έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις, είναι σκόπιμο να εναρμονιστεί η ερμηνεία των ισοδύναμων εννοιών των οποίων έκανε χρήση ο νομοθέτης της Ένωσης στους εν λόγω κανονισμούς (απόφαση της 7ης Μαΐου 2020, Parking και Interplastics, C-267/19 και C-323/19, EU:C:2020:351, σκέψη 35).
- 33 Βάσει του εν λόγω άρθρου 3, παράγραφος 1, το Δικαστήριο έκρινε ότι, εφόσον ο αιτών στο πλαίσιο διαδικασίας διαταγής πληρωμής έχει την έδρα του σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο του δικάζοντος δικαστηρίου, η υπόθεση έχει διασυνοριακό χαρακτήρα και, επομένως, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1896/2006 (απόφαση της 7ης Μαΐου 2020, Parking και Interplastics, C-267/19 και C-323/19, EU:C:2020:351, σκέψη 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 34 Συναφώς, όσον αφορά συμβάσεις εργασίας συναπτόμενες από πρεσβεία για λογαριασμό του κράτους, επισημαίνεται ότι η εν λόγω πρεσβεία συνιστά «εγκατάσταση» κατά την έννοια του άρθρου 18, παράγραφος 2, του κανονισμού 44/2001, όταν τα καθήκοντα των εργαζομένων με τους οποίους συνήφθησαν οι οικείες συμβάσεις συνδέονται με τη δραστηριότητα διαχείρισης που ασκεί η πρεσβεία εντός του κράτους διαπίστευσης (απόφαση της 19ης Ιουλίου 2012, Mahamdia, C-154/11, EU:C:2012:491, σκέψη 52).
- 35 Το συμπέρασμα αυτό επιβάλλεται κατά μείζονα λόγο όταν η σύμβαση εργασίας δεν συνάπτεται από πρεσβεία αλλά από γενικό προξενείο, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που απαριθμούνται στη σκέψη 48 της αποφάσεως της 19ης Ιουλίου 2012, Mahamdia (C-154/11, EU:C:2012:491).
- 36 Κατ' αναλογία, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το γενικό προξενείο συνιστά «εγκατάσταση» για τους σκοπούς του κανονισμού 1215/2012, καθόσον πληροί τα κριτήρια που έχει θέσει η νομολογία του Δικαστηρίου. Ειδικότερα, ως εδαφική διαρθρωτική μονάδα του Υπουργείου Εξωτερικών, το γενικό προξενείο εκδηλώνεται με διαρκή τρόπο προς τα έξω ως προέκταση του υπουργείου αυτού. Το γενικό προξενείο εκπροσωπεί το υπουργείο στο κράτος διαπίστευσης· διευθύνεται από τον γενικό πρόξενο και είναι ικανό να αναλαμβάνει αυτοτελώς δικαιώματα και υποχρεώσεις

αστικού δικαίου. Επομένως, το προξενείο μπορεί να θεωρηθεί κέντρο επιχειρήσεων, σύμφωνα με τα όσα κρίθηκαν στις σκέψεις 49 και 50 της αποφάσεως της 19ης Ιουλίου 2012, Mahamdia (C-154/11, EU:C:2012:491).

- 37 Εξ αυτού συνάγεται ότι, εφόσον το προξενείο συνιστά «εγκατάσταση» κράτους μέλους σε άλλο κράτος μέλος, ένας από τους διαδίκους πρέπει να θεωρηθεί ότι έχει την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο του επιληφθέντος δικαστηρίου.
- 38 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι οι επίμαχες στην υπόθεση της κύριας δίκης συμβάσεις παροχής υπηρεσιών συνήφθησαν στην Ισπανία και ότι οι υποχρεώσεις που επιβάλλονταν από τις συμβάσεις αυτές εκπληρώθηκαν στο ίδιο αυτό κράτος μέλος.
- 39 Υπό το φως των προεκτεθέντων, πρέπει να κριθεί ότι η διαφορά της κύριας δίκης έχει διασυνοριακές επιπτώσεις.
- 40 Στο μέτρο που το προδικαστικό ερώτημα περιορίζεται στην εφαρμογή του κανονισμού 1215/2012 και δεν αφορά τον καθορισμό της διεθνούς δικαιοδοσίας των βουλγαρικών ή των ισπανικών δικαστηρίων στην προκειμένη υπόθεση, στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να συναγάγει τα συμπεράσματα όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 362 του βουλγαρικού εργατικού κώδικα.
- 41 Υπό τις συνθήκες αυτές, στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 3 του εν λόγω κανονισμού, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται για τον καθορισμό της διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων κράτους μέλους προς εκδίκαση διαφοράς μεταξύ εργαζομένου υπηκόου κράτους μέλους ο οποίος δεν επιτελεί καθήκοντα εμπύκτοντα στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και προξενικής αρχής του κράτους μέλους αυτού η οποία ευρίσκεται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 42 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 3 του εν λόγω κανονισμού, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται για τον καθορισμό της διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων κράτους μέλους προς εκδίκαση διαφοράς μεταξύ εργαζομένου υπηκόου κράτους μέλους ο οποίος δεν επιτελεί καθήκοντα εμπύκτοντα στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και προξενικής αρχής του κράτους μέλους αυτού η οποία ευρίσκεται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους.

(υπογραφές)